

MODERNE DEVOTIE ROUTE VECHT – GOOI - EEM

**Van Weesp via Muiden naar Naarden,
Hilversum, Soest en Bunschoten.**

*Deze route(eerste versie) bevat zeven historische
locaties van Moderne Devotie Kloosters(conventen) en
drie Actuele Moderne Devotie locaties.*

KORTE INLEIDING MODERNE DEVOTIE

In de stedelijke ontwikkeling speelden Gasthuizen en Kloosters een belangrijke rol. Er kwamen meer mensen naar de stad toe om er te wonen en te leven. Daarmee kwam ook de zorg en de nood de stad binnen. Wat vooral begon in de Gasthuizen, je bekommeren om de kwetsbaren, werd overgenomen door de Broeders en Zusters van het Gemeenschappelijk Leven, aanhangers van Geert Groote uit Deventer. Later kozen veel van deze aanhangers voor de Derde Orde van Franciscus of voor het kloosterbestaan met de regel van Augustinus. Het bleven volgelingen van de Moderne Devotie, al ging hun bestaan wel steeds meer op een kloosterbestaan lijken.

DE HERVORMINGSBEWEGING VAN DE MODERNE DEVOTIE

(1370 – HEDEN)

De Moderne Devotie ; hedendaagse toewijding of ook wel vernieuwde innigheid genoemd.

Een hervormingsbeweging binnen de Rooms Katholieke Kerk die tussen 1370 en 1570 haar hoogtepunt beleefde. Stichter Geert Groote wilde terug naar de basis en de kern van het geloof. De kerk en de kloosters waren het contact met de bron kwijtgeraakt. Moderne Devotie koppelde een sterke maatschappelijke betrokkenheid aan een diep persoonlijk geloof.

Bij de Moderne Devotie werd een balans zichtbaar tussen woord en daad, innerlijk en uiterlijk geloof, stilte en toewijding.

In meer dan 140 plaatsen in Nederland ontstonden locaties van vormen van de Moderne Devotie. Bekende Moderne Devoten zijn naast Geert Groote, Thomas a Kempis en Desiderius Erasmus.

De eerste universiteit van Nederland werd gevestigd in het Moderne Devotie Klooster van Sint Barbara te Leiden, ze werd geschonken door Prins Willem van Oranje. Vlak daarna werd hij vermoord in het Moderne Devotie Klooster van Sint Agatha, waar de Prins lange tijd in de noordvleugel verbleef(de Prinsenhof)

Erasmus

Prins Willem van Oranje

De Devotieroute Vecht Gooi Eem is een eerste versie van een route die uiteindelijk in verschillende vormen bij de diverse VVV's en bibliotheken kan komen te liggen. Van wandelroute tot kanoroute, van fietsroute tot pelgrimsreis, het zijn zo maar enige mogelijkheden voor deze route in de Vecht, Gooi en Eemstreek. Er wordt wel gezegd ; " Uit het verleden leren we het heden kennen, om de toekomst in te kunnen gaan ". Deze route hoopt daar een bijdrage aan te kunnen leveren.

WEESP

Het Oude Hof en Jonge Hof

De stad Weesp aan de Vecht kende twee vrouwenkloosters, ook wel conventen genoemd. De eerste was het convent van Sint Johannes Evangelist, het Oude Hof. Deze zusters van de Moderne Devotie begonnen als leken in 1397, in 1399 kozen ze voor de Derde Regel van Franciscus en werden ze tertiariissen van de Moderne Devotie genoemd.

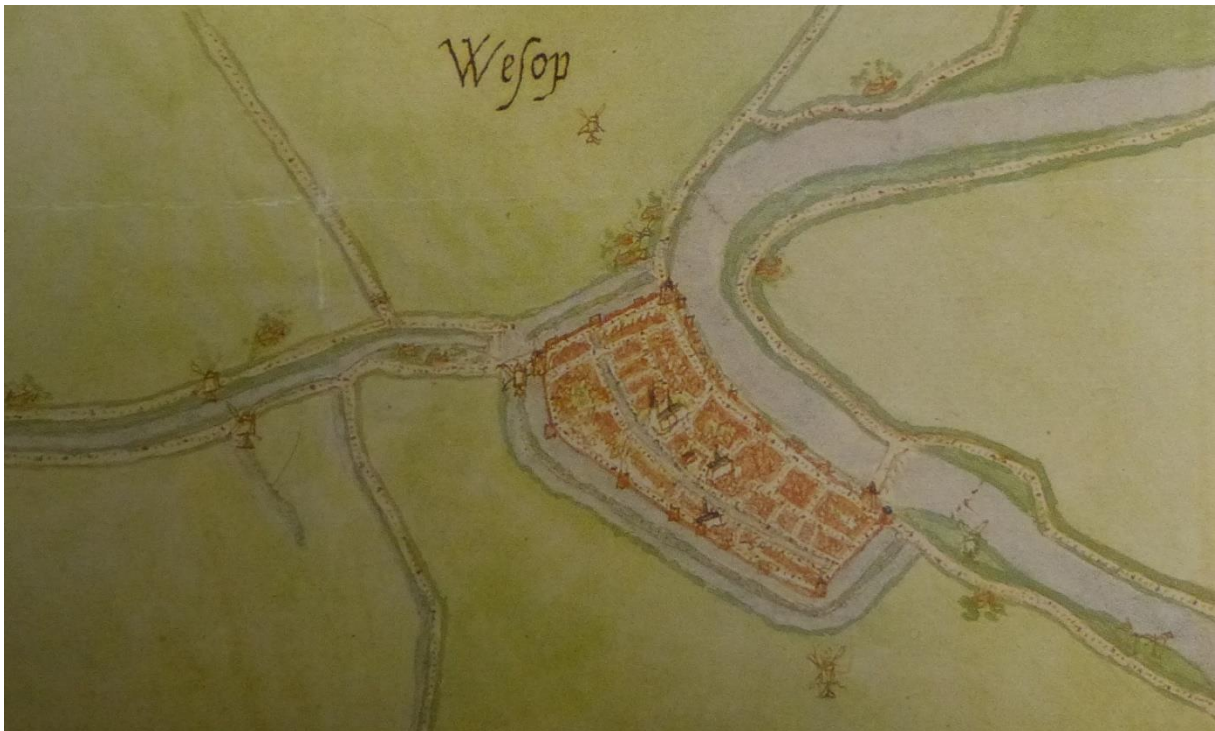
Het Oude Hof was te vinden tussen het Grote en Kleine Plein, de Oude Gracht en de Nieuwstraat. [Start route St. Laurentiuskerk](#)

Uitsnede van plattegrond Weesp door Cornelisz Anthonisz 1551, met in het midden(geel/wit) de bebouwing van de Sint Laurentiuskerk. Rechts van de kerk het St. Bartholomeusgasthuis, rechts daar weer van het Jonge Hof, met daaronder het grote complex van het Oude Hof.

Het Sint Maria Convent, het Jonge Hof, bevond zich tussen Nieuwstraat en de huidige Middenstraat, schuin tegenover het Oude Hof. De zusters van het Jonge Hof starten als leken van de Moderne Devotie in 1428, pas in 1555 kozen zij voor de Derde Regel van Franciscus en werden ze net als de zusters van het Oude Hof Tertiariissen van de Moderne Devotie genoemd.

De biechtvaders(priesters) kwamen vaak uit Amsterdam of Utrecht. Melis Jacobsz, tussen 1509-1530, biechtvader vanuit het Paulusconvent te Amsterdam en Andries Jansz van Hoorn, tussen 1451-1493, biechtvader en een leidinggevende binnen het Kapittel van Utrecht. Biechtvaders hadden veelal meerdere kloosters onder zich om daar o.a. de mis, communie en biecht te leiden en/of af te nemen.

Weesp met kerken en kloosters(Oude Hof en Jonge Hof) rond 1500

De zusters droegen zorg voor een kwalitatief goede bibliotheek. Een deel van de handschriften(waar de Moderne Devotie om bekend stond) en oude drukken is in 1837 teruggevonden in de St. Laurentiuskerk. Nadat ze waren gecatalogiseerd zijn ze uiteindelijk terechtgekomen, onder de naam Collectie Weesp, in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

Zowel het Oude Hof als het Jonge Hof hielden in 1580 op te bestaan, vanwege invloed van Protestantisme. Alleen straatnaambordjes verwijzen nog naar Devote Zusters in Weesp.

MUIDEN

Het Catharinaklooster

Vanuit Weesp gaat u noordwaarts richting Muiden. In het oude centrum vindt u nog de oude Middeleeuwse Kerk van Muiden. Vlak achter deze kerk stond het Catharinaconvent, later werd het een Weeshuis en herbouwd.

(Herengracht en Kloosterstraat) De Zusters van Muiden begonnen net als de Zusters van Weesp als leken binnen de Moderne Devotie. Dat gebeurde in 1455. Pas in 1515 kozen de Zusters voor de Derde Regel van Franciscus en werden ze Tertiariissen genoemd van de Moderne Devotie. Ook zij waren, net als de Zusters van Weesp, aangesloten bij het Kapittel van Utrecht.

Een belangrijke biechtvader van de Zusters van Muiden was Jacob van de Grave, tevens minister-generaal van het Kapittel van Utrecht. Hij visiteerde als minister-generaal diverse Moderne Devotie kloosters van de Derde Regel van Franciscus, die vielen onder het Kapittel van Utrecht.

Binnen het Kapittel waren allerlei bepalingen afgesproken, bijvoorbeeld over wie de boeken bewaart, over zwijgen, over discipline, over wie voor de zieken zorgt, wie voor het geld zorgt en over de gebruiken aan tafel.

De oude Middeleeuwse Kerk van Muiden en het oude Weeshuis.

De Zusters van Muiden hielden zich net als de Zusters van Weesp bezig met textielnijverheid, zorg voor de kwetsbaren en met handschriften. Het was geen vermogend klooster, zoals het Oude Hof, omdat ze minder schenkingen kreeg van rijke burgers. In 1581 kwam een eind aan het kloosterleven in Muiden.

NAARDEN/ BUSSUM

Het O.L.V. Klooster en het St. Vitusklooster

Van Muiden zijn we oostwaarts gegaan naar de vestingstad Naarden. Een stad waar een gruwelijke gebeurtenis heeft plaatsgevonden. De stad is namelijk tijdens de oorlog tussen de Spanjaarden en de Geuzen bijna volledig uitgemoord. De Moderne Devotie was toen net over haar hoogtepunt heen.

Het O.L.V. Maria Klooster (aan de Kloosterstraat 33)

Net als de Zusters in Weesp en in Muiden begonnen de Zusters in 1417 in Naarden als leken binnen de Moderne Devotie. Ze leefden in gemeenschap en eenvoud, lieten zich inspireren door de Bijbel, kozen voor een armoedig bestaan en werden ook wel Zusters van het Gemene Leven genoemd. Het stadsbestuur stond positief tegenover de Zusters en gaf toestemming voor een verhuizing naar de Zusterenstraat. Dat gebeurde rond 1440. Later kwam daar de Weeshuiskazerne. Het klooster lag aan de rand van Naarden en bezat ook grond aan de overzijde van de gracht. De Zusters kregen toestemming om een poortje in de stadsmuur te laten maken met een valbruggetje over de gracht.

Het verhaal gaat dat inwoners van Naarden via dit poortje tijdens het bloedbad in 1581 hebben kunnen vluchten.

Mariaklooster in Naarden

Het Sint Vitus Klooster

Een van de weinige mannenkloosters in dit gebied, gesticht rond 1420 vanuit het Sint Paulusklooster te Amsterdam. Het klooster lag net iets buiten Naarden en in de buurt van Bussum. De broeders vanuit Amsterdam hadden gekozen voor de Derde Regel van Franciscus binnen de Moderne Devotie. In Naarden/Bussum bleven ze tot 1453 Tertianen, daarna kozen ze voor een nog strakkere kloostervorm binnen de Moderne Devotie, de Regulieren of ook wel Augustijner Koorheren genoemd. Ze sloten zich aan bij de Congregatie van Windesheim. Windesheim was het Moederklooster van de Moderne Devotie.

Een groot deel van het Klooster van Windesheim was betaald door rijke Amsterdammers en vrienden en aanhangers van Geert Groote.

Het Sint Vitus Klooster werd in 1572 geplunderd. Noodgedwongen moesten de broeders vluchten naar Naarden. Daar vond in 1579 een goederenoverdracht plaats, die overdracht betekende het definitieve einde van het Sint Vitus Klooster. Het was nooit een rijk klooster geweest. Toch haalden de koorheren, zoals de broeders werden genoemd, genoeg inkomsten uit visserij, lakenweverij, leerbewerking en veeteelt.

De hele streek kent nu Sint Vitus, ook door de Sint Vitus Kerk in Hilversum.

Maria ramen en toren Sint Vituskerk te Hilversum.

Sint Vitus groeide op als zeer gelovige jongen op Sicilië. Daar verrichte hij vanaf zijn 12^e jaar diverse wonderen. Mede doordat de kerk deze wonderen erkende werd hij heilig verklaard. Sint Vitus staat voor zachtmoedigheid en de liefde voor vijanden vanuit de Geest van Christus.

HILVERSUM Zusters Augustinessen van Sint Monica

Leefgemeenschap Casella

De Zusters Augustinessen van Sint Monica leefden lange tijd in een groot klooster van de Augustinessen. Bijna op dezelfde plek waar nu leefgemeenschap Casella zich bevindt. Het kloostergebouw werd te groot en te duur voor de Zusters.

Een grote groep besloot om terug te gaan naar het moederklooster in Utrecht. Een kleine groep wilde graag meer aansluiten met de gemeenschap bij de huidige tijd. Zo ontstond Casella in 2001 te Utrecht, in 2013 kreeg de droom pas echt gestalte in de verbouwde en vrijgekomen kloosterboerderij.

Er zijn nu vier Zusters en iemand die meeleeft in de religieuze leefgemeenschap. De Zusters leven naar de regel van Augustinus, gericht op gemeenschap en liefde naar God en naar elkaar, zonder daarbij jezelf uit het oog te verliezen. Iedere jonge vrouw onder de 45 jaar kan een periode

meeleven met de Zusters. In de leefgemeenschap staat de stilte, de natuur en de ontmoeting centraal.

Casella betekent huisje. De Zusters willen een huisje langs de weg bieden , niet alleen fysiek maar ook een huisje langs je levensweg. In de gemeenschap zoeken de Zusters de kracht in de stilte, in de vieringen, de arbeid en in de ontmoeting. Zo zetten ze een traditie voort van eeuwen geleden, in de samenleving van nu. Casella staat open voor stilteretraites, pelgrims, zoekers en bezinners.

De leefgemeenschap is te vinden aan de Soestdijkerstraatweg 145, 035-5446120, Hilversum.

“ Een eerlijk en eenvoudig mens die rustig blijft en zich niet gek laten maken, raakt niet gestrest wanneer er nog veel te doen is “. Thomas a Kempis.

Thomas a Kempis op de Agnietenberg, schrijver van Navelgving van Christus,

De reis gaat nu verder richting Soest waar ooit twee grote Kloosters hebben gestaan. Net zoals bij Bunschoten komen we nu het gebied van de Eem binnen.

Een gebied waar de invloedsfeer van Amersfoort vaak groter was dan de invloed vanuit Utrecht en Amsterdam. Tot op de dag van vandaag is dat merkbaar.

“ Bevrijd ons van de knellende banden, waarin we onszelf verstrikt hebben, hoewel we dachten vrij te zijn “. Augustinus Confessiones

SOEST De Kloosters Mariënburg en Marienhof

Adres ; Eemstraat 16 in Soest Mariënburg

Van de kloosters in Soest is niet zoveel over gebleven, hooguit een authentieke kloosterboerderij en veel gevonden materiaal van de Kloosters bij opgravingen, nieuwbouw en/of wegen aanleg. Tot op de dag van vandaag wordt er ook veel van de Kloosters op het land teruggevonden.

Het Klooster Mariënburg was een Dubbelklooster van de Birgitten en de Birginessen. Een Dubbelklooster was bij deze orde vrij gewoon, daarin hebben ze zich ook onderscheiden van de Tertiariissen van de Moderne Devotie.

In 1459 werd het Dubbelklooster gesticht door deze kleine orde. Ze kregen hulp van Jacob van Gaasbeek die hen land aanbood vlak bij zijn kasteel. De orde was gesticht door de heilige Brigitta van Zweden, ze koos voor de regel van Augustinus. Ze leunden sterk aan tegen de Moderne Devotie, alleen kenden de Brigitten strenge regels rond het aantal broeders en zusters in het klooster.

In 1549 trokken de Brigitten van Gouda in bij het Dubbelklooster in Soest. De Zusters van Gouda hadden hun Klooster Mariensterre af moeten staan aan de Moderne Devoten(Koorheren) van Steijn bij Gouda. Dit was het klooster in Gouda waar Erasmus is ingewijd. De mooi geschilderde ramen van het Klooster Mariensterre bevinden zich nu in de kapel van de St. Jan te Gouda.(zie onder)|

Kloosterboerderij Mariënborg(vorige pagina), woonhuis van Herman van Veen

Het Klooster Marienhof

De Broeders van dit Klooster kennen een lange voorgeschiedenis. Vanuit de kringen rond Geert Groote ontstaan in 1395 te Amersfoort, als Broeders van het Gemene Leven. Geert Groote was meerdere keren in Amersfoort geweest, dat heeft nogal wat sporen nagelaten. Toch kiezen de Broeders in 1399 voor de Derde Regel van Franciscus. Vanaf dat moment worden ze Tertianen van de Moderne Devotie genoemd. Ze blijven niet heel lang Tertianen, maar kiezen in 1415 definitief voor de kloostervorm van de Moderne Devotie, verbonden aan de Congregatie van Windesheim, het Moederklooster.

Nu zijn het Augustijner Koorheren die in 1420 verhuizen naar Soest De Birk.

Evenals het Klooster Mariënborg wordt Marienhof in 1543 geplunderd door Maarten van Rossum, een eigennuttig en grillig heerschap. De Koorheren vertrekken en gaan terug naar Amersfoort. Daar nemen ze intrek in het verlaten klooster In de Haghe. Noodgedwongen moesten ze de landbouw en de stilte weer loslaten en kwamen weer midden in de stad terecht.

De Stoethoeve Kloosterboerderij staat nu op de plek van de Marienhof. De oude Kloosterboerderij is helaas door brand verwoest. Het is nu een Zorgboerderij gericht op het welzijn van mens en dier. Tanja de Man en Corné dragen de verantwoordelijkheid voor deze plek van stilte en activiteit, van zorg en ontspanning, van een bezinningsplek tot een ontmoetingsplek.

De zorgboerderij Stoethoeve is te vinden aan Birkstraat 131 te Soest.

BUNSCHOTEN

Klooster Sint Barbara

De Eemlandhoeve

Langs de Eem gaan we naar het Noorden

De Zusters van Bunschoten begonnen bij elkaar te komen met een kleine groep. Het was toen nog een lekgroep, verwant aan de Zusters van de Moderne Devotie. Op een gegeven moment was deze groep Zusters te klein om te kunnen voortbestaan.

In 1422 vertrokken ze naar Amersfoort waar ze zich vestigden aan de Herestraat, tegenover het Sint Agnesklooster. De naam Geertruida werd veranderd in Sint Barbara. De Zusters gingen zich meer en meer kloosterlijk gedragen en besloten in 1458 te kiezen voor het kloosterbestaan binnen de Moderne Devotie. Zo werden ze Regularissen of Augustinessen van de Congregatie van Windesheim. In 1579 kwam er een eind aan het bestaan van het klooster Sint Barbara.

Sint Barbaraklooster met
Kapel Amersfoort.

De Eemlandhoeve (Bisschopsweg 5B Bunschoten)

Deze hoeve wordt gekenmerkt door zorg voor mens, dier en omgeving. In alles blijkt dat alle organismen elkaar nodig hebben en goed met elkaar kunnen samenleven. Op de Eemlandhoeve, die wordt gerund door Jan en Maaike Huijgen samen met een heleboel vrijwilligers, wordt ook naar de toekomst gekeken. Daarin loopt de Eemlandhoeve zelfs voorop. Begrippen als duurzaamheid en rentmeesterschap worden gepraktiseerd en maken beleidsambtenaren en ministers nieuwsgierig.

Tegelijkertijd heerst er een cultuur van onthaasten en verstilling. Geen geren en gedraaf, maar stilstaan bij het geschonken moment. Alles heeft immers zijn tijd. De tijd geeft ruimte en kent gelijkwaardigheid. Voor iedereen is genoeg, maar ook geestelijk. In die ontmoeting plaatsvinden. tussen boer en burger, platteland , tussen Schepsel. Vanuit die en ontmoeting ontmoet je zoals je bent bedoeld.

“ Er is een tijd om te baren en een tijd om te sterven, een tijd om te planten en een tijd om te rooien, er is een tijd om te breken en een tijd om te helen, een tijd om te huilen en een tijd om te lachen, een tijd om te spreken en een tijd om te zwijgen, een tijd om lief te hebben en een tijd om afstand te nemen”.

Alles heeft zijn tijd

